

Notitie

betreft: Richtlijn Efectis/Peutz voor het opstellen deskundigenbeoordelingen
datum: 20 april 2022
referentie: /JM//Q 148-2-NO-001
van: ir. J.J. Mertens
aan: Opstellers Deskundigenbeoordelingen

Richtlijn Efectis – Peutz voor het opstellen van deskundigenbeoordelingen

Er is vaak behoefte aan een 'breder' toepassing van brandwerende producten dan het (direct) toepassingsgebied en eventueel het uitgebreid toepassingsgebied zoals dat is omschreven in de betreffende Europese test- en 'exap'-normen. Dit speelt niet alleen bij de toepassing van nieuwe producten, vaak blijkt tijdens een inspectie in een bestaand gebouw dat sprake is van (soms forse) afwijkingen tussen de situatie zoals het product is getest en de toepassing in praktijk. Ondanks deze afwijking(en) kan het product toch voldoen aan de functionele eis: het waarborgen van de brandwerendheid. In dergelijke gevallen kan voor de toetsende instanties en de gebouweigenaar (als eindverantwoordelijke) een 'deskundigenbeoordeling' worden opgesteld waaruit blijkt dat naar verwachting aan de gestelde (functionele) eis wordt voldaan.

Het moge duidelijk zijn dat het beoordelen van dergelijke situaties specifieke kennis vraagt. Bij brand (verhitting!) is immers vaak sprake van (forse) vervorming van constructies en van het desintegreren van materialen. Bij het opstellen van een beoordeling moet met deze factoren rekening worden gehouden. In feite houdt dit in dat diegene die de beoordeling opstelt ervaring moet hebben met het testen van dergelijke producten en constructies.

Om te bewerkstelligen dat beoordelingen worden opgesteld door ter zake kundigen is door de beide onafhankelijke en geaccrediteerde Nederlandse brandlaboratoria Efectis en Peutz een gezamenlijke Richtlijn opgesteld. In deze Efectis/Peutz Richtlijn '*Eisen aan het opstellen van deskundigenbeoordelingen*' zijn regels omschreven die er zorg voor dragen dat beoordelingen een deugdelijke onderbouwing hebben.

Efectis en Peutz zijn beide lid van EGOLF, de Europese overkoepelende organisatie van brandlaboratoria. De bij EGOLF aangesloten laboratoria wisselen onder meer informatie uit met betrekking tot onduidelijkheden in normen waardoor een eenduidige interpretatie wordt bevorderd. Bij EGOLF aangesloten laboratoria zijn geaccrediteerd en onafhankelijk. Lidmaatschap van de EGOLF biedt derhalve voordelen voor zowel de laboratoria als voor opdrachtgevers.

Met name voor de beoordeling van praktijksituaties geldt dat een beoordeling vaak wordt gezien als 'gelijkwaardige oplossing' als bedoeld in artikel 1.3 van het Bouwbesluit. Door de Richtlijn te volgen mag worden verwacht dat een dergelijke oplossing door de vergunningverlener ook daadwerkelijk als gelijkwaardige oplossing wordt geaccepteerd. Dat laat onverlet dat het van belang is dat de gebouweigenaar een en ander tijdig met de vergunningverlener afstemt.

1 Richtlijn 'Eisen aan het opstellen van deskundigenbeoordelingen'

Deskundigenbeoordelingen worden door Efectis en Peutz opgesteld volgens de door hen opgestelde richtlijn:

Eisen aan het opstellen van deskundigenbeoordelingen – versie 2022

Deze Richtlijn is uitgewerkt in de navolgende hoofdstukken.

De deskundigenbeoordeling kan een Projectspecifieke beoordeling (hoofdstuk 3) of een Generieke beoordeling (hoofdstuk 4) betreffen. De Algemene eisen (hoofdstuk 2) zijn steeds van toepassing.

2 Algemene eisen

2.1 Beoordeling

De beoordeling wordt verricht en opgesteld conform de in deze Richtlijn beschreven uitgangspunten.

2.2 Rapportage

In de rapportage wordt in de inleiding de volgende zin opgenomen:

'Deze beoordeling is opgesteld volgens de richtlijn "Eisen aan het opstellen van deskundigenbeoordelingen – versie 2022."'

In de rapportage wordt de geldigheidsduur van de rapportage vermeld.

In de rapportage wordt de volgende zin opgenomen: "De vraagstelling kan niet worden beantwoord middels het direct- of uitgebreid toepassingsgebied ('exap') als omschreven in de betreffende Europese normen. Deze rapportage betreft derhalve een Deskundigenbeoordeling of Expert Judgement. De in deze rapportage beschreven beoordeling betreft een gelijkwaardige oplossing als bedoeld in artikel 1.3 van het Bouwbesluit 2012. De beschreven gelijkwaardige oplossing moet tijdig met het bevoegd gezag worden afgestemd."

2.3 Opsteller

De opsteller en eventuele mede-ondertekenaar van een Projectspecifieke of Generieke beoordeling moet aantoonbare en actuele ervaring hebben met het uitvoeren van de voor het beschouwde product specifieke brandwerendheidstest of brandgedragtest.

Met 'actuele ervaring' wordt bedoeld dat de opsteller jaarlijks tenminste één keer de betreffende of een vergelijkbare test uitvoert c.q. hieraan deelneemt.

De instelling die een Projectspecifieke of Generieke beoordeling opstelt zal hiertoe een intern register bijhouden waarin is aangegeven welke personen ervaring hebben met de verschillende testen en gerechtigd zijn beoordelingen op te stellen.

2.4 Voor onderbouwing te gebruiken documenten

Als onderbouwing voor de op te stellen deskundigenbeoordeling worden, tenzij in hoofdstuk 3.2 uitdrukkelijk anders vermeld, uitsluitend de voor de beoordeling relevante Europese methodes gebruikt.

Meer concreet houdt dit in dat de volgende soorten documenten kunnen worden gebruikt:

- Europese testen, extended applications en classificaties, opgesteld door geaccrediteerde en onafhankelijke laboratoria, aangesloten bij EGOLF;
- ‘European Technical Assessment’ (ETA), opgesteld door een onafhankelijke Technical Assessment Body (TAB) op basis van een ‘European assessment document’ (EAD);
- Berekeningen, opgesteld op basis van een Eurocode.

Een beoordeling kan niet worden gebaseerd op (alleen) een eerdere beoordeling; het ‘stapelen’ van beoordelingen is niet toegestaan.

3 Projects specifieke beoordelingen

In een Projects specifieke beoordeling wordt een specifieke constructie of product in een specifiek project beoordeeld. Voor een Projects specifieke beoordeling geldt het volgende.

- De Projects specifieke beoordeling is niet geldig voor andere projecten.
- De Projects specifieke beoordeling blijft geldig zolang het gebruik en/of de indeling van het gebouw niet verandert en gewijzigde regelgeving geen aanvullende eisen stelt.
- De Projects specifieke beoordeling wordt uitsluitend gebaseerd op de in hoofdstuk 2.4 genoemde documenten.

Alleen voor (delen van) constructies die zijn gerealiseerd vóór 2005 mogen indien geen Europese testrapporten beschikbaar zijn ook testrapporten volgens de toenmalige normen worden gebruikt. Als dergelijke rapporten niet beschikbaar zijn geldt dat de kennis en ervaring van de opsteller een nog belangrijker rol spelen dan wanneer dergelijke rapporten wel beschikbaar zijn. In verband hiermee geldt het volgende.

- In situaties waarbij sprake is van een constructie waarmee ruime ervaring is (bijvoorbeeld een deurconstructie) kan op basis van literatuur (denk aan testrapporten van goed vergelijkbare situaties) of berekeningen (denk aan het berekenen van de inbrand- en doorbrandsnelheid op basis van de Eurocode) vaak een goede verwachting van de te behalen brandwerendheid worden uitgesproken.
- In situaties waarbij sprake is van een constructie waarmee geen of onvoldoende ervaring is (bijvoorbeeld een stuc op riet-plafond) en ook geen betrouwbare literatuurgegevens voorhanden zijn, kan in de meeste gevallen geen betrouwbare voorspelling worden gedaan en dus geen beoordeling volgens deze Richtlijn worden opgesteld.

4 Generieke beoordelingen

Een Generieke beoordeling betreft bijvoorbeeld de beoordeling van uitgebreide toepassingsmogelijkheden van een product.

Bij het opstellen van een generieke beoordeling gelden de volgende voorwaarden:

- Een Generieke beoordeling wordt uitsluitend opgesteld wanneer de beoordeling niet op basis van het direct of uitgebreid toepassingsgebied opgesteld kan worden. Indien de toepassing valt binnen het direct of uitgebreid toepassingsgebied, wordt dit aangehouden

en niet aanvullend generiek beoordeeld. Uitzondering is de interpolatie tussen resultaten van succesvol geteste materialen.

- Als sprake is van meer dan één uitbreiding moet elke uitbreiding afzonderlijk worden beschreven. Als meer uitbreidingen gelijktijdig van toepassing kunnen zijn moet ook worden aangegeven welke uitbreidingen elkaar niet negatief beïnvloeden en dus gelijktijdig mogelijk zijn.
- Voor producten die met CE-markering op de markt worden gebracht worden geen Generieke beoordelingen opgesteld.
- De Generieke beoordeling wordt uitsluitend gebaseerd op test-, exap- en classificatierapporten, opgesteld volgens de Europese normen, op een of meer ETA's en/of op berekeningen volgens de Eurocode. De Generieke beoordeling wordt niet gebaseerd op een eerdere beoordeling; het 'stapelen' van beoordelingen is niet toegestaan.
- Uitsluitend rapporten die zijn opgesteld door aantoonbaar geaccrediteerde en onafhankelijke laboratoria aangesloten bij EGOLF of door een TAB worden gebruikt.
- De Generieke beoordeling is geldig gedurende 3 jaar. De geldigheidsduur moet in de opgestelde Generieke beoordeling zijn vermeld. Na verstrijken van die periode kan door de opsteller de geldigheidsduur met drie jaar worden verlengd indien is aangetoond dat de samenstelling van de constructie niet is gewijzigd, het direct en uitgebreid toepassingsgebied als omschreven in de relevante normen niet is beperkt en geen testresultaten of inzichten beschikbaar zijn gekomen die aanpassing van de conclusies in deze rapportage nodig maken.